

היישוב הדרוזי

הדרוזים = מיעוט קטן שפרש מהאסלאם ומהווה את המיעוט השלישי בגודלו בישראל
(כ – 90,000 נפש), לאחר המוסלמים והנוצרים.

הדרוזים הגיעו לארץ ישראל מאזור הבשן (ג'בל דרוז בסוריה) ודרום לבנון כתוצאה
מסכסוכים בינם לבין המוסלמים באזורים אלה.

צבעי הדגל הדרוזי מסמלים:

א. תפרוסת היישובים הדרוזים בישראל

ניתן להבחין בשלושה ריכוזים של יישובים דרוזים באזורים הללו:
ברכס הכרמל, בגליל (העליון והתחתון), ברמת הגולן.

ממראות עוספיה, יישוב דרוזי בכרמל

1) ברכס הכרמל- בשני הכפרים הגדולים דליית אל כרמל ועוספיה.

בעשר השנים האחרונות שני כפרים אלו התרחבו והתפתחו. נבנו בהם בתים ואזורי מסחר רבים, בעיקר לאורך הכביש המחבר ביניהם.

ממראות עוספיה, יישוב דרוזי בכרמל

2) בגליל (גליל עליון 14 כפרים, גליל תחתון 2 כפרים, לדוגמה: ג'ת, מע'ר, רמה, פקיעין ובית ג'אן). מרבית הכפרים מעורבים, בהם יושבת גם אוכלוסייה נוצרית ומוסלמית.

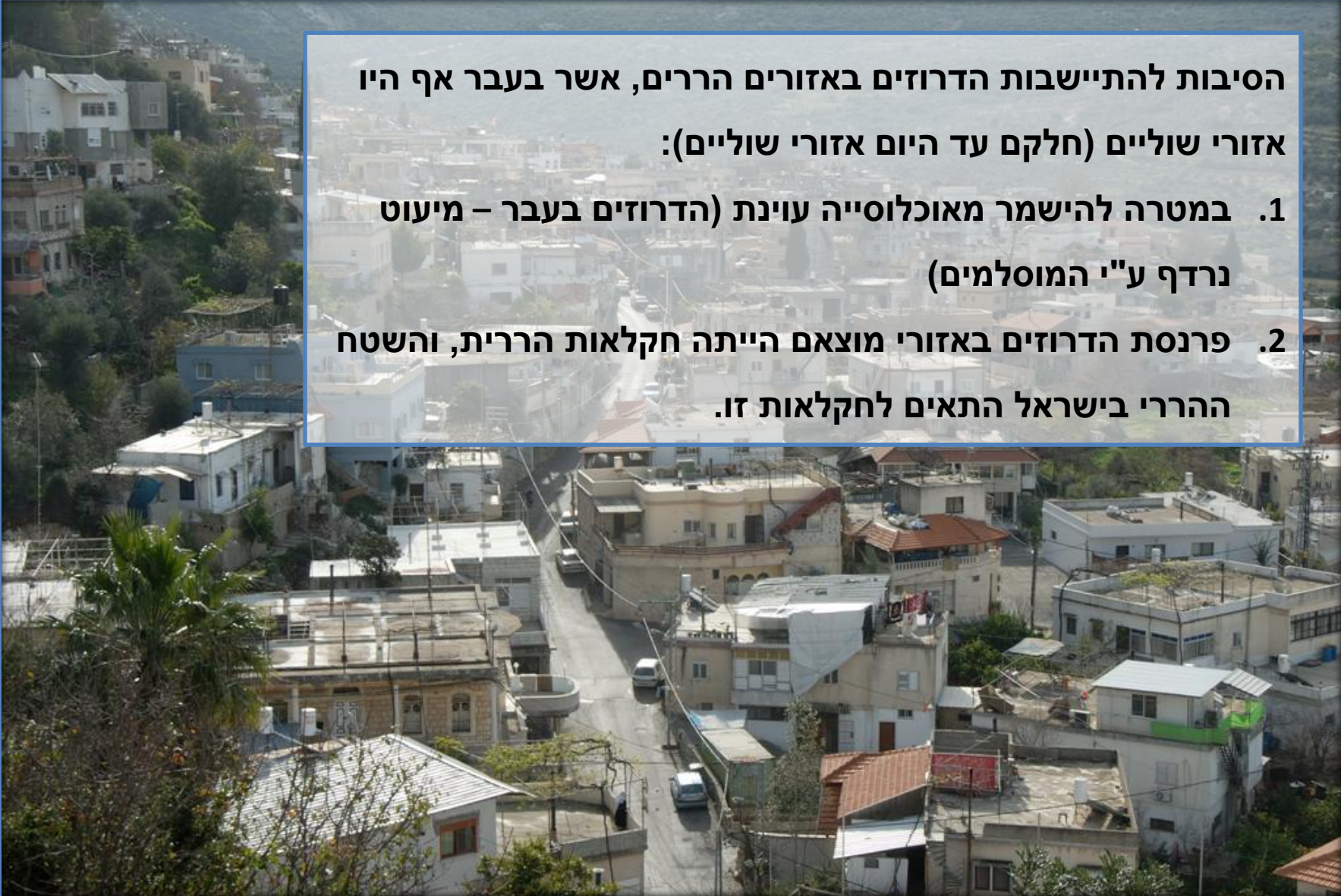

3) ברמת הגולן- בצפון הרמה מצויים ארבעה כפרים דרוזים: מג'דל שמש, מסעדה, עין קיניה ובוקתעה. כפרים אלו חצויים בין הנאמנות לסוריה לבין רווחתם הכלכלית כתושבי מדינת ישראל.

בשנים האחרונות התיישבו בכפרים אלו דרוזים אשר היגרו מכפרי הגליל והכרמל.

מסעדה בצפון רמת הגולן

הסיבות להתיישבות הדרוזים באזורים הררים, אשר בעבר אף היו
אזורי שוליים (חלקם עד היום אזורי שוליים):

1. במטרה להישמר מאוכלוסייה עוינת (הדרוזים בעבר – מיעוט
נרדף ע"י המוסלמים)
2. פרנסת הדרוזים באזורי מוצאם הייתה חקלאות הררית, והשטח
ההררי בישראל התאים לחקלאות זו.

ב. הכפר הדרוזי המסורתי

- ✓ ההתיישבות הדרוזית המסורתית הייתה תמיד ברכסים גבוהים, אשר סיפקו הגנה ומסתור מפני אויבי הדרוזים.
- ✓ הכפר הדרוזי המסורתי הוא יישוב צפוף מאד. בתיו בנויים בצורה פשוטה על מורדות ההר.

חורפיש, כפר דרוזי בגליל

✓ הכלכלה התבססה על גידול מרעה, ירקות וגידולי מטעים- תאנים, זיתים, תפוחים וגפנים. הגידולים נועדו לתצרוכת עצמית. בעלי המלאכה ייצרו מוצרים לכפריהם בלבד. הקשר הכלכלי בין הכפרים היו חלקי מאד.

השטחים החקלאיים של תושבי מסעדה, רמת הגולן

ג. שינויים בחברה הדרוזית

שינויים במבנה הכפר: ✓

- בשנים האחרונות נבנו בתים חדשים, גדולים ומפוארים, הצפיפות קטנה וקיים מרחב גדול יותר בין הבתים.
- החל תכנון מקומי של היישוב, נסללו כבישים רחבים יותר, ונבנו מוסדות ציבור (ביה"ס, מרפאות, מועדונים ועוד).

שימויים בתעסוקה ✓

בשנים האחרונות, עם חדירת המודרניזציה לכפרים הדרוזים, השתנתה התעסוקה בקרב הדרוזים:

1. רבים מהדרוזים יוממים ליישובים גדולים יותר שם הם מועסקים בעבודות שונות.

2. צעירים רבים מתגייסים לצבא או למשמר הגבול, חותמים קבע ומתפרנסים משירותים אלו.

دروز اسرائیل - Israeli Druze

3. התפתחו עסקי מסחר ותיירות המבוססים על האירוח הדרוזי.

אישה דרוזית מכינה פיתות בעוספיה

4. דרוזים רבים עובדים בחקלאות בנוסף לעבודתם העיקרית.

חשוב לציין ששינויים אלו, שמקורם בהתפתחות הכפרים, קיימים בעיקר לגבי הגברים. הנשים, ברובן, עדיין מחויבות לאורח החיים המסורתי ולשמירה על משק הבית. אם כי, כיום, נשים דרוזיות רבות יוצאות ללימודים.

ד. יחסי הדרוזים עם

המדינה

נראה כי מבין שאר אוכלוסיית המיעוטים, הדרוזים התערו בחברה הישראלית בצורה הטובה ביותר. בעיקר עקב:

(1) היותם משרתים בצבא, לעיתים בתפקידי מפתח;

(2) הכרזת נאמנותם לשלטון הישראלי;

(3) היות רבים מהם תלמידים במוסדות להשכלה גבוהה;

יחד עם זאת, קיימת מתיחות בין האוכלוסייה הדרוזית למדינה בשלושה מישורים

עיקריים:

1) פיתוח ותקציבים- הדרוזים טוענים לאפליה מבחינת תקציבי הפיתוח ביחס לאוכלוסייה

היהודית. בעיקר תקציבים לחינוך ולבינוי. היותם מיעוט החי באזורים מרוחקים משפיע

על יחס הממשל לבקשותיהם.

2) פיתוח הכפרים מול שמירת הטבע- כפרים רבים נמצאים בקרבת שמורות טבע, בעיקר בגליל ובכרמל. פיתוח הכפרים גורם לפגיעה בשמורות הטבע.

3) כפרים בגליל יושבים סמוך לשטחי אש של הצבא, אשר
מגבילים את תנועת הדרוזים ואף את התרחבות היישוב.

שאלת בגרות - הדרוזים / מתוך מבחן הבגרות בקיץ 2005

א. ציין את שלושת האזורים שבהם חיים הדרוזים בישראל, והבא שני הסברים לתפוסת זאת.

ב. תאר שתי תמורות חברתיות-כלכליות שחלו בעדה הדרוזית בדור האחרון.

ג. לאחר קום המדינה, נכרתה ברית בין מדינת ישראל לדרוזים ולכן כמיעוט, יש להם זכויות מועדפות. יחד עם זאת, קיימת מתיחות בין האוכלוסייה הדרוזית למדינה בשלושה מישורים עיקריים. ציין אחד מהם.